

पणदेरी खारभूमी योजना ता. मंडणगड जि. रत्नागिरी, या योजनेच्या सा. क्र. ३३० मी. ते २२८५ मी. मधील बांधाचे नूतनीकरण व सा. क्र. १४३० मी. व सा. क्र. २२८५ मी. वर नवीन उघाडी बांधणेच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो २०१८/प्र.क्र.२५५/१८)/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक: - ०२ ऑगस्ट, २०१९

पहावे- मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोंकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र क्र. मुआ/जसंविकोप्र/पणदेरी/रत्नागिरी/तां-२/३५१५ दिनांक २९/०८/२०१८.

प्रस्तावना:-

पणदेरी खारभूमी योजना, तालुका मंडणगड, जिल्हा रत्नागिरी ही खारभूमी योजना बृहत आराखड्यात समाविष्ट आहे. केंद्रीय वन मंत्रालयाने किनारा नियमन क्षेत्र (CRZ) अधिनियम १९९१ अन्वये या योजनेस सूट दिली आहे. या योजनेचे मूळ काम खारलॅन्ड बोर्डमार्फत सन १९९३ मध्ये पूर्ण करण्यात आले असून अदयाप या योजनेचे नूतनीकरण करण्यात आलेले नाही. या योजनेचे एकूण ६३.६७ हेक्टर इतके क्षेत्र संरक्षीत झाले आहे. योजनेच्या बांधाची लांबी २३७५ मी. असून सा. क्र. २२८५ मी. वर एक उघाडी आहे. तसेच मुख्य बांधाच्या सा. क्र. ७२० मी. पासून २८५ मी. चा पोटबांध आहे. त्यावर एक उघाडी आहे. सदर पोटबांधाचे काम लोकसहभागातून झाले आहे. सद्यस्थितीत बांधाची माथा पातळी ०.५ मी. ते १.०० मी. ने सा. क्र. ३३० ते २२८५ मध्ये कमी झालेली आहे. तसेच शेताकडील बाजूस बांधाची झीज झाली आहे. तसेच सा. क्र. १४१० मी. ते १४६० मी. मध्ये मोठी खांड पडली असून त्यामधून खाडीचे खारे पाणी शेतीमध्ये घुसून संरक्षीत क्षेत्राचे नुकसान होत आहे. तसेच सा. क्र. २२८५ मी. वरील तत्कालीन दगडी उघाडी पूर्णपणे पडली आहे. त्यामधून ही खारे पाणी येवून संरक्षीत क्षेत्राचे नुकसान होत आहे. बांधाची खाडीकडील अश्मपटल बहुतांशी चांगले आहे व खाडीकडील बांधाचा उतारही व्यवस्थित आहे. योजनेचा बांध अतिशय कमकुवत झालेला असल्याने व उघाडी नादुरुस्त झाली असल्याने व बांधास मोठमोठया खांडी गेल्यामुळे योजनेचे बहुतांश क्षेत्र बाधित झालेले आहे. त्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान झाले आहे. यासाठी ही योजना नुतनीकरण होणे अत्यंत गरजेचे आहे. योजनेचा बांध व उघाडया शासनाचे नवीन तांत्रिक मानकांनुसार नाहीत. त्यामुळे या योजनेचे नवीन तांत्रिक मानकांनुसार नुतनीकरण करणे गरजेचे आहे. संबंधित ग्रामपंचायतीने दुरुस्तीची मागणी केली आहे. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भाधीन पत्रान्वये प्राप्त झालेला पणदेरी खारभूमी योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

पणदेरी खारभूमी योजना, तालुका मंडणगड, जिल्हा रत्नागिरी या योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास खारभूमी विभागाच्या सन २०१७-१८ या वर्षाच्या दरसूचीवर आधारित अंदाजित रूपये ९८.९७ लक्ष (रूपये अड्ड्याण्णव पूर्णांक सतरा लक्ष फक्त) एवढया रकमेस याद्वारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. कामाकरिता रूपये ८९.२४ लक्ष (रूपये एकोणनव्वद पूर्णांक चोविस लक्ष फक्त) व अनुरूपिक कामाकरिता रूपये ८.९३ लक्ष (रूपये आठ पूर्णांक त्र्याण्णव लक्ष फक्त) तरतूद असून तरतुदीचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या परिशिष्टामध्ये दर्शविला आहे. सदरील प्रशासकीय मान्यता पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

- १) योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय-५, मुख्य लेखाशिर्ष “४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२०३८४)” या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- २) शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग क्रमांक खाभूयो-२०१२/(२४३/२०१२)/खारभूमी, दिनांक २२.६.२०१५ मधील परिच्छेद क्र. २(१) व २(२) मधील तरतुदीनुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी लाभधारकांनी सहकारी संस्था स्थापन करावी व खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्राप्ति क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/- रोख व रुपये ३००/- मजूरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा. योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करणे आवश्यक राहील.
- ३) सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पित केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ४) या कामाकरीता पर्यावरण विषयक तसेच इतर सर्व वैधानिक मान्यता घेतल्यानंतरच प्रत्यक्ष काम सुरु करावे.
- ५) सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वयीत करण्याच्या विविध टप्प्यांवर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता असल्याचे गृहित धरता येणार नाही. सदर प्रशासकीय मान्यता देण्यापूर्वी अथवा नंतरही या कामावर कोणतीही अनियमितता झालेली असल्यास अथवा आढळल्यास सदर प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याने ती नियमीत झालेली आहे, असे गृहीत धरता येणार नाही.
- ६) या योजनेबाबत चालू असलेल्या अथवा प्रस्तावित विभागीय चौकशीची कार्यवाही पूढे चालू ठेवावी. सदर प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे सध्या सुरु असलेल्या अथवा भविष्यात उदभवणाऱ्या विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहोचणार नाही.

७) सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती यांचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

८) सदर प्रकल्पाच्या प्रस्तावित प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

९) संपूर्ण प्रकल्प हा सदर प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावा.

सदरहू शासन निर्णय हा वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आणि आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव (जलसंपदा) तसेच नियोजन विभाग (कार्यासन-१४३४) यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १८/१९, दिनांक २५/०२/२०१९ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता १९८ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदरहू शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०८०२१२३१४८१८२७ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सहपत्र:- परिशिष्ट 'अ'

(मि. आ. वाणी)

शासनाचे अवर सचिव

प्रतिलिपी :-

- मा.मंत्री (खारभूमी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
- महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर.
- मुख्य अभियंता,(दवप्र) व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.
- आंतर वित्त सल्लागार व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

९. उपसचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.
११. अवर सचिव (खारभूमी), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अवर सचिव, अर्थ शाखा १/२ (२ प्रती), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. अवर सचिव, नियोजन विभाग (का-१४३४), मंत्रालय, मुंबई
१४. अवर सचिव, वित्त विभाग/अर्थ-२, मंत्रालय, मुंबई.
१५. खारभूमी कार्यासन, संग्रहार्थ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक: खाभूयो २०१८/(प्र. क्र.२५५/१८)/ खारभूमी
दिनांक : ०२/०८/२०१९ चे सहपत्र)

परिशिष्ट 'अ'

पणदेरी खारभूमी योजना ता. मंडणगड जि. रत्नागिरी, या योजनेच्या सा. क्र. ३३० मी.ते २२८५मी. मधील बांधाचे नूतनीकरण व सा. क्र. १४३० मी. व सा. क्र. २२८५ मी. वर नवीन उघाडी बांधण्याच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतुदी

(रुपये)

अ.क्र	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	६५,९७,८३८.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	२३,२६,४२८.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	०.००
	एकूण कामे रुपये	८९,२४,२६६.००
	अनुषंगिक खर्च १०%	८,९२,४२७/-
	एकूण रुपये	९८,१६,६९३/-

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्राप्ति होणारे क्षेत्र	६३.६७ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये १,५४,९६९/-
लाभव्यय गुणोत्तर	१.५९

(मि. आ. वाणी)

शासनाचे अवर सचिव